

Előfizetési árak:

Egész évre . 20 kor. — fill.
Félévre . . 10 » — »
Negyedévre . 5 » — »
Egy óra . . 1 » 70 »
Egyes szám ára 8 fillér

Kiadóhivatal:

Mária-utca 1. sz.
hol az előfizetések és a hirdetések elfogadtnak.

Szerkesztői iroda:

Mária-utca 1. sz.
első emelet,
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény in-
tézendő.

Kéziratot

vissza nem adunk.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Tisztviselőink kilátása.

Pécs, 1901. július 6.

Az olyan nagy hullámokat verő mozgalom, a milyent a magyar állami tisztviselők országszerte megindítottak s a melyet osztatlan rokonszenvvel kísért az egész nemzet közvéleménye, minden igazán alkotmányos államban, a hol a nép befolyása az államügyek intézésébe nem üres frázis, biztosan kell hogy elvezessen a kívánt eredményhez.

Nálunk — sajnos — ehhez vajmi kevés a biztató kilátás. Mert minálunk nem a nemzet közhangulatának kifolyása a parlamenti többség, bármennyire hangoztassák is a tiszta választások fölkapott jelszavát; következésképp nem is a parlamenti többség szabja meg a kormány politikáját, hanem megfordítva. Mert a parlamenti többségünk nélkülözi azt az erőt, a mely őt a kormánypolitika szabad és öntudatos irányítására képesítené s a melylyel bármilyen parlamentet is csak az ruházhat fel, hogy az tisztán és egyedül a nemzet szabad akaratának kifolyása s ennek a nemzeti akaratnak föltétlen érvényesítésére lett megválasztva.

Nálunk a parlamenti többség mindig a kormány szájából lesi a vezényszót, a mely őt parlamenti működésében irányítsa s így a választók, ha kormányárti képviselőt küldenek a parlamentbe, soha sem

lehetnek biztosak abban, hogy jelöltjük a mandátummal a kezében, beváltja-e programjában tett ígéreteit, mert minden attól függ, hogy akkor, mikor azoknak az ügyeknek parlamenti elintézésére kerül a sor, a melyekre a jelöltek ígéretei vonatkoztak, a kormány álláspontja egyezik-e ezekkel; mert ha nem, akkor a jelölt ígérete ígéret marad, a képviselő a kormány álláspontját támogatja, mert magyar parlamenti fölfogás szerint ez kötelessége a kormánypárti képviselőnek s nem az, hogy ő kényszerítse a kormányt a saját álláspontjának elfogadására.

Ilyenek lévén a mi parlamenti állapotaink, a tisztviselői kérdésben is nem az fog történni, a mit a tisztviselők mostani nagyobbszabású mozgalmukkal elérni akarnak s a mit a nemzet közvéleménye egyhangulag helyesel, hanem a mire a kormány hajlandónak mutatkozik. Ez pedig határozottan egyenértékű a semmivel, amint ez a kormány félhivatalos szócsövének, a „Magyar Nemzet“-nek a tisztviselői kérdéssel foglalkozó cikke bizonyítja.

El van mondva ebben a cikkben, hogy milyen jó indulattal viseltetik a kormány tisztviselői iránt, de anyagi helyzetüknek gyökeres javítását egyelőre nem engedi meg az állam pénzügyi helyzete; hogy azonban jóakarátának mégis bizonyítékát szolgáltatassa, kijelenti, hogy a fizetés-javítás kérdésének fokozatos előkészítésével már most foglalkozik, hogy az

a pénzügyi helyzet javulásával haladéktalanul megvalósítható legyen.

Nos hát ez szép kilátás tisztviselőink számára éppen most, mikor az új ügyük beszerzése és a hadsereg létszámának fölemelése küszöbön áll s ennek rengeteg költségeire a fölemelt kvóta alapján olyan óriási mértékben fog megnövekedni a közös költségekhez való hozzájárulásunk. E mellett a prespektiva mellett bizton remélhetik tisztviselőink, hogy a fizetés-javításnak most folyó fokozatos előkészítő munkálatai alkalmazást fognak nyerni majdan dedunokáik fizetésénél, ha ugyan dedapáik szomorú sorsa el nem retenti őket a tisztviselői pályától.

Kénytelen ezt belátni a kormány félhivatalosa is s azért bölcs tanácsokkal szolgál a tisztviselőknél arra nézve is, hogyan javíthatnak helyzetükön javadalmasuk fölemelése nélkül is.

Az első jó tanács abban áll, hogy alakítsanak a tisztviselők segítő-egyesületeket és járuljanak hozzá maguk is havi járulékaikkal. Halljátok tisztviselő urak, mikor titeket országos mozgalom szervezésére az a rettenetes helyzet kényszerít, hogy a hó elsején kapott fizetésekből a legelemibb szükségletek fedezése sem futja, akkor a kormány azt tanácsolja, hogy ebből a koldusbérből is csipjetekek le valamelyest a segítő-egyesület gyarapítására!

Igaz, hogy a kormány is kilátásba helyezi az egyesület támogatását; pénzt

A „Pécsi Figyelő“ tárcája.

Mese a kis Mili nagysámról.

— A „Pécsi Figyelő“ eredeti tárcája. —

Irtta: Ország Popi.

(Folyt. és vége.)

Sándor megy, nem mondhat ellene. Járják a csárdást, hanem Barky egy szót se mond. Ugy szeretne szabadulni, szeretne szökni innen, bánja, hogy ide jött.

Megkönnyebbülten sóhajt fel Sándor, a mikor az a fiatal ember, a kit Katinka ott hagyott, a csárdás hátralevő részét kérte. — Örömet engedte át, csak mehessen.

Katinka ugyan mondja neki, várja meg, beszélni valója van vele, hanem Sándor nem hallgat rá, a kert felé tart. Valami ösztönzi, nógatja, menjen a kertbe, a hol virágillatos esti szellő lengedez. Nem érzi jól magát közöttük, nem való ő ide. Az ő csendes, magába zárt természete sehogy sem fér meg ezzel a lármával, a vigadók zajával. Szereti kertiülni az embereket, inkább maga van.

Azok csak mulatni tudnak és léha, unott tréfákat üzni. Nincs azok között olyan, a ki vele együtt gondolkodnék.

Az ő poétikus lelkülete nem tud azokon a mindennapias, prózaias dolgokon megpihenni.

Más után vágyik ő, a ki őt megtudja érteni, a ki vele együtt érez, vele együtt gondolkozik.

De hol talál ő ilyent, hol akad ő arra!?

A nap utolsó sugarai rezegek még a fákon, megcsókolják a virágok illatos kelyhét, arany sávvval vesznek körül mindent.

Sándor nem ügyel erre. Nyugodt, lassu léptekkel megy előre a kerti uton. Közben, közben lehajol egy-egy virágért, azt megcsókolja, valamit halkán hozzámond, aztán zsebébe rejti.

Mintha egy látomás nyílt volna meg előtte, hirtelen megáll.

Vére mind arcába szökik s melle hevesen, rohamosan emelkedik.

Menne előre, csak egy lépéssel is, de nem tud, mereven áll, úgy oda szorította valami.

Szemét kerekre tágitja és tekintetét mereven egy pontra szegzi. Egyenest keresztül hatol az a sűrű bokron és oda esik valami fehérségre.

Tarcsay Milike ül ott. Őlében virágok hevernek és kezében egy kis pászlortáska tövet tart, melyről egyenként tépi le a kis tászkákat.

Sándor csak nézi. Ugy remeg egész testében. — Hallani véli, a mint az a tászkákat tépdese, halkán suttogja: szeret, nem szeret . . .

Oda rohanna hozzá s kimondaná azt az egy szót . . .

De nem mer!

Pedig benne volna mindene, ő maga: egész lénye, érzése, lelke . . .

Valami leköti s csak bámulja azt a kis tüneményt, azt a kis himesszárnyu pillangót, mely röpködött előtte és ha utána kap, tova száll . . .

Még csak néhány táská van azon a tövön.

Sándorban eszeveszetten kering a vér, úgy lüktet, rohan benne, minden cseppje forr.

Egészen belekábul.

Még kettő van rajta.

Sándor már nem bír tovább magával. Odarohan hozzá.

— Mili nagysám . . .

A kis Mili nagysám felrebben, ijedten néz a dult arcú Barkyra s mint a felriasztott vad, elfut.

Barky mély, kétségbeesett tekintettel néz utána. Olyan nagy fájás nyilallik át a szívében . . .

II.

Szanaszét hever minden a műteremben. A festő állványon egy megkezdett kép van, melyet azonban lepel borít. A paletták, ecsetek, a festékes dobozok mind szerte hevernek.

Igazi művészi rendtelenség.

Az állvánnyal szemben a kereveten Barky Sándor fekszik kényelmesen végigterülve. Cigarettazik és a főlészálló füst-karikákat bámulja mély, beesett szemével. Nézi,

azonban nem ad hozzá, hanem csak sorsjátékot fog engedélyezni, a többi aztán rábizza a társadalomra, a mely a minden téren fenyegető gazdasági válságban, a közterheknek olyan óriási nyomása alatt ugyanis tülön-tül ki van téve a mindenféle sorsjegyelárusítók tolokodó zaklatásának.

Aztán mit akarnak azzal a segítő-egyesülettel? Inséges alamizsnát osztogatni? A tisztviselőn ez nem segít s lealázza állásában, emberi méltóságában. Vagy hozzáférhető hitelforrást akarnak általa nyitani? De hát alkalmas dolog-e a tisztviselő helyzetének javítására az, ha újabb alkalmat szolgáltatunk neki az adósságba keveredésre?

Fogyasztási szövetkezetek alakítását is ajánlja a félhivatalos a tisztviselőknél, mintha bizony ezt meg nem próbálták volna ott, a hol lehetséges. Bizony még csak az hiányzik ezekből a jó tanácsokból, a mivel Tisza Kálmán biztatta annak idején a tisztviselőket, hogy egyenek sült krumplit s igyanak rá tiszta forrásvizet. Akkor mindjárt nem lesz olyan tühretelen a helyzetük.

Ime ez lesz a végeredménye az egész tisztviselői mozgalomnak; mert bármit ígérjenek a kormánypárti jelöltek a mandátum utáni hajszában, ha már annak birtokában lesznek, ők sem fognak egyebet tenni, mint örvendetes tudomásul veszik a kormány jelentését a fizetés-javítás kérdésének fokozatos előkészítéséről s tovább adják a jó tanácsokat a segítő egyesületek és fogyasztási szövetkezetek alakításáról, no meg a krumpli evésről és vizivásról.

Hiszen még azt a módját is a helyzet javításának, a mit sokan a tisztviselői létszám apasztásával az állam újabb megterhelése nélkül is keresztülvihetőnek tartottak, elutasítja a kormány s erre nézve egyik bizalmas embere, Matlekovics Sándor már csinálja is hangulatot, mikor a millenniumi kiállításra készült kimutatásból közli, hogy bár a tisztviselők létszáma

1868 tól 1894-ig 10,871-ről 34,759-re szaporodott, de az elintézett ügydarabok száma is 226,000-ról felszaporodott 782,000-re s így nemhogy a tisztviselői létszám apasztásáról lehetne szó, de még újabb szaporításnak szüksége is mutatkozik.

Tiszti létszámot apasztani tehát nem lehet, adót emelni azonban még kevésbé: hogyan lesz tehát lehetséges mégis a tisztviselők jogos igényeit kielégíteni? — Semmiféle más módon, mint gyökeres megváltoztatásával annak a politikai és gazdasági rendszernek, a mely összes nemzeti erőket idegen érdekek szolgálatába hajtotta, az országot kizsárolta s az összeharácsolt nagy nemzeti vagyontól a saját szükségleteinkre csak azokat a morzsákat hagyta meg, a melyek az Ausztriába vándorló közös költségeken s az osztrák ipar által kivitt jövedelmeinken fölül megmaradtak.

Mig tisztviselőink ez ellen a politika ellen nem foglalnak állást, üres ígéreteken kívül egyebet nem fognak kapni, mert e mellett a politika mellett csakugyan nem vagyunk elég erősek arra, hogy mindenüvé jusson elég a földi javakból, a mit a mieinknek kell megsínyleniök, mert a mai rendszer alaptétele az, hogy első sorban kell kielégíteniük az idegent.

Beszámoló.

Bar.-Sellye, 1901. jul. 5.

Kedves Szerkesztő Uram! Mozgalmas egy hét volt nekem a lefolyt hét. Az összetorlódt munká, a sok lóás-futás közepette egypárszor megtapogattam a fejemet: vajjon helyén van-e még?

Hála Istennek, nem vesztettem el.

És ez nagy szerencse; különben bajosan tudnék most beszámolni a beszámolandókról.

Először is 25 én volt husz éves iskolatársi találkozásunk Pécsen. Erről különben már figyelmesen beszámolt a Figyelő; 26-án volt az egyik leányom magán-vizsgálója a polgári

az anya szavára pedig pihenni térnek. Az édes anya szép meséje mellett alszanak el. Álmodnak tündérkisasszonyokról és királyleányokról.

Majd homályos ködgomoly száll föl előtte. S a mint száll, lassan-lassan formálódik és egy kis szőke leányka emelkedik ki belőle. Nézi azt, felül, utána kap, repül a nyomába, még egy kicsit és eléri...

Erős kocogás riasztja föl ábrándozásából. Mindjárt rá hallja Hollóst.

Sándor eléje siet, de Hollós marasztalja és melléje ül a kerevetre.

Egyszerre váratlanul fölugrik és az állványhoz lép.

Sándor utána kap, de már késő. Hollós a leplet felvetette.

Meplepette néz a képre és tekintete a képről Sándorra esik és onnan megint visszatér a képre.

Sándornak vére arcába szökött. Int Hollósnak, mire az újból melléje ül. Aztán elmond mindent. Elmondja, hogy szerelmes.

— De honnan festetted le? Tán modellt állt? kérdi Hollós.

— Nem, hanem úgy képzeletből festettem. Hisz úgy, de úgy szeretem. Szeretem azt a kis szőke babát, azt a kis angyalt. Megszerettem és szeretem most is, szeretem örökké. Egyszer alkonyat táján, tudod, a mikor ott a kertben ájultan találtatok, meg akartam mondani neki,

leányiskola III. osztályáról ugyancsak Pécsen a Miasszonyunkról nevezett női zárdában.

En még soha női kolostor belsejét nem láttam. Most alkalmam volt rá. S mondhatom, az ott szerzett tapasztalatok bámulatomat s elismerésemet vívták ki. Angyali szelidséget, vértanui önfeláldozást, keresztényi tökéletességet láttam mindenfelé, párosulva modern tudományossággal.

Mennyi igyekezet, szorgalom, önképzés kell ahhoz, hogy valaki ott a világtól elzártan megmaradhasson az előrehaladott kor tudományos színvonalán.

Milyen nyugodt s a szerető szív melegében kristályosult életbölcselet kell ahhoz, hogy a modern tudományok positivizmusa s vallás exact tételei közt az összeegyeztetés fonálát megtalálja valaki.

Pedig ebben a képességben nyilvánul a tanítás művészete! És ebben a művészetben igazi mesterek a pécsi Notre-Dame szüzek.

De én tulajdonképen egyébről akarok most beszámolni. Junius hó 30-án műkedvelői előadás volt nálunk. Szinre került Jókai Mór történelmi drámája: „Szigetvári vértanúk.” Az előadásban magam is közreműködtem. Szerény viszonyainkhoz mérten iparkodtunk minden lehető megtenni, hogy az előadás kellő fényvel sikerüljön. És hogy ez sikerült, annak bizonyítására nem szükséges egyebet fölemlítenem, mint azon körülményt, hogy az előadás végeztével a közönség az egész darabot megakarta »ujráztatni.«

Az egész darabot kezdjük elülről!

Erre azonban már nem vállalkoztunk esti fél 12 órakor.

Mikor az egész darabot nem sikerült általánosságban megújráztatni, legalább részletekben óhajtotta még egyszer újra látni. És csakugyan kénytelenek voltunk egyes kiválóbb jeleneteket a közönség óhajára megismételni, a mi a drámai előadások történetében példátlanul álló eset.

A műkedvelők ügyes játéka, a fényes jelmezek, a tarka-barka festői csoportok mindvégig lebilincseltek a közönség figyelmét. Nem egy jámbor egyszerű földmives ember ajkáról hangzott el a vélemény, hogy:

— No, ilyet még nem látott Sölle!

En mint rendező, szintén csak dicséretet mondhatok az előadásról. — Minden szereplő tiszteességgel megállta helyét.

Gyönyörű volt a magyar csoport női szereplői közt Herber Szida. Ő játszotta Lorándfy Annát. Játéka nemcsak a műkedvelők-

de ő elszökött. Azóta nem láttam. Nem is látom talán többé.

— Dehogy nem, tőled függ, vág közbe Hollós.

Barky szeme e néhány szóra egyszerre fellobban és kérdőleg néz Hollósra, hogy lehetséges az?

Hollós megérti.

— Na igen. Egész egyszerű. Ők most itt vannak Pesten. Itt is maradnak az egész télen át. Csak tavasszal térnek vissza a pusztára.

— Hol laknak? — ugrik fel felhevülten Sándor.

Hollós megfogja a karjánál és visszazoritja a pamlagra.

— Csak nyugodtan, Sándor öcsém. Megtudsz mindent. A Múzeum-köruton laknak.

— Menjünk oda, szól ujjongva Sándor, de egyszerre az a fellobbant tekintet elhalványodik, szeme ismét beesik és az előbbi lesz megint. Szomoruan folytatja:

— Mit keresnek ott? E héten elutazom s tán soha e hazába vissza sem térek. Változás kell nekem.

— Jó, jó; de azért el kell menni, elbucszni. Ők tudják, hogy idejöttem Sőt ők küldtek, hogy vigyek nékik hirt rólad.

— Nem, nem lehet, szabadkozik Sándor. Nem mehetek. Elutazom.

kel szemben alkalmazni szokott jóakarát szemüvegén át tekintve, hanem az általános kritika mértékével mérve is művészi színvonalon állott. Elbűvölő megjelenése, értelmes szavalása mindenkit elragadt. Még nyílt színen is több ízben megtapsolták őt.

Méltó partnere volt *Vargovics Géza*, a renegát Szelim szerepében, a ki szintén művészi alakítást mutatott be. Hangja érzéssel csörgő drámai bariton. Játéka s minden mozdulata izlésről s eleganciáról tanuskodik. Az ember alig hiszi el, hogy kezdő műkedvelőt lát maga előtt, a ki először lépett színpadra. Csinos jelmeze is nagy hatást keltett.

A magyar csoport női szereplői közt kiváló volt még *Kréer Etel*, a ki Máriát adta. Vidor kedélyvel, pajzán jókedvel s a hol kellett, mély érzéssel játszotta szerepét. Csinos alakok voltak magyar menyecske jelmezeikben *Krommer Etel* és *Patkó Teréz* is.

A férfi szereplők közt a magyar csoportban kivált *Krammer Kálmán*, mint Juranics Lőrinc. Ő különben régi ügyes műkedvelő, a ki a hozzáfűzött várakozásoknak ezuttal is derekasan megfelelt.

Jól játszott még *Neuman Gyula*, mint Csáky Bertalan; *Szabó István*, mint Szecsődy Péter; *Dorosits Károly*, mint Patacsics Péter; *Krommer Gyula* rövid szerepében, mint Bajoni János, tanujelét adta, hogy hosszabb szerepekben is meg fogja állani helyét. Ügyes volt *Hoszeu Ferenc* játéka is, *Istvánfy Pál* szerepében.

Tipikus egy alak volt *Both Pál*, a jó öreg Serénk szerepében; arravalóbb alakot képzelni sem lehetett volna. — Játékával hol mosolyt keltett, hol könyeket fakasztott.

A török csoportban csak két női szereplő játszott, a két bajadér: *Riberszky Lina* és *Balogh Ilka*; remek szép jelmezeikkel s csinos kettős énekükkel nagy hatást keltettek. Előadás után éneküket megújráztatta a közönség.

Nagyszabásu drámái alakítást mutatott be *Farkas Antal*, a kit eddig csak komikus szerepekben játszott. Ő alakította ezuttal Szolimán szultánt.

Drámai hévvel játszotta meg szerepét mindvégig. Kár, hogy éppen a végén esett ki szerepéből, a meghalási jelenetben. Ott a drámai műkedvelőt legyűrte a komikus. Pislogott és mosolygott jobbra-balra. Ezt egyébiránt azért tette, hogy a halálán kesergő tisztelőit s jóbarátjait megvigasztalja:

— Igen, de most jössz velem. A kocsi vár reánk.

Csak nagy rábeszéléssel bírja rá *Hollós Sándort*, hogy vele menjen. Az egész uton volt baja *Hollós*nak vele. Azt mondta, ő nem megy föl.

Hanem mégis ment.

Milyen örömmel fogadták. *Sándornak* jól esett, hanem mégis idegenkedett ettől.

Odátültek az ablakhoz és nézték a járókelőket.

Milike sokat csevegett. *Sándor* csak hallgatta.

Sándor úgy magába szívta annak a kis daloló pacsirtának minden szavát. Nézte erősen azzal a két nagy barna szemével és ha tekintetük találkozott, zavarodottan sütötték le mindketten szemüket.

Milike sok csevegésétől *Sándor* lassan, lassan felmelegedett és ő is kezdett beszélni. Beszélt betegségről, fájdalmáról.

Mi másról is beszélhetne?

— Megviselt az a betegség. Hanem mindig gondoltam valakire, egy kis szőke angyalra. Ő a legszebb, kit eddig láttam és sze . . . itt *Sándor* *Milike* kacsója után nyult, de *Milike* hirtelen felkiáltott:

— Jaj, a mama hív — és szalad át a másik szobába.

Sándor egy darabig még ülve marad,

— Hiszen nem haltam ám meg igazán-dibul.

Egyébként neki nagy érdemei vannak az előadás dologi részében is. A színpad fölállításának s a díszletek kezelésének gondja mind az ő vállain nyugodott. S e téren minden kifogás nélkül oldotta meg feladatát.

Kiváló alak volt *Husztly Ferenc* a nagyvezér szerepében. Nyugodt s határozott játéka mindenkit kielégített. Ugy szintén ügyes volt *Szabó Ferenc* is, mint *Nahnumaurade* dervis; valamint *Palaiics Géza* a cinikus *Nachim* begler bég szerepében.

Festői csoport volt a törökök csapata. Csinos alak volt *Kszel Kálmán*, mint *Ali-Portuk*, *Lempék József* mint *Szenisz Achmet*; szereptudásával kiűnt *Weller Antal* mint *Mahmud* tűzér-aga. Rettenetes alak volt a szultán hóhérja, *Ferhád*, akit *Fetter Károly* személyesített. Néma szerepében is nagy hatást keltett jellegzetes kosztümjében.

Sikkos francia rokkokó alak volt *Krojtor Dénes*, mint a szultán orvosa; *Kisfaludy János*, mint lövész, rövid komikus szerepében többször megkacagatta a közönséget. A sugó rehez, de fontos szerepét *Mészáros József* töltötte be.

A rend fenntartását az Olvasókör választmány a helybeli önkéntes tűzoltóság egy szakasza eszközölte. Az előadás tiszta jövedelme 108 K. 65 fill; mely összegből 50 koronával a *Baranya Sellyei* olvasókör belép a »Gazdasági munkások és cselédek segélypénztárának« alapítói sorába. A fennmaradó összeg a könyvtáralaphoz csatoltatik.

Bedonyi Nándor.

Hirek.

Pécs, 1901. július 5.

A betörők aziluma.

Egy szomszéd kisebb városkában él egy rendőrkapitány. Derék jóraivaló, sem a légynek, sem a zsványoknak nem vétő ember.

Nemrégiben a városkában, ahol ő uralkodik 8, azaz nyolc rendőr felett, valami betörés történt. Nem kisebb kaliberű dolog, hanem nagyobb fajta; egy mágnás család ezüstjében garázdálkodtak a betörők.

A főkapitány bár három pesti lapot tudósított igen hangulatosan a dologról, két novellát írt az esetről és egy értekezést a »Rendőrben, a tettesről semmit sem tudott meg.

— aztán felkel s átszól a másik szobába *Hollós*nak, a ki ott zongorázik.

— Menjünk.

Hollós szótlanul követi és mennek felkeresni a ház urnőjét, hogy elbucsuzzanak.

Milikét mellette találják.

Előbb *Tarcsayné*től bucsuzik *Sándor*, aztán *Milikéhez* fordul. Megfogja annak kis kezét és remegő hangon megszólal:

— Isten vele Édes Mili nagysám. Sokaig nem látjuk egymást. Talán soha többet. Elutazom messze földre, idegen népek közé. Gondoljon néha rám is, egyik tisztelőjére.

S itt a leány kezét erősen megszorítja.

A leány elkomorul. Szemébe köny tölul és felemeli okos szemét az előtte álló férfira. Akar valamit mondani, de elszorul benne a szó. Nem talál utat.

Kezét csak hagyja *Barky* kezében, az még egyszer megszorítja és csukló hangon mondja:

— Isten vele — és a leány kezét elhagyja. Az még egyszer erős sirásba tör és odaborul *Sándor* mellére. Csak ennyit tud mondani:

— Akkor magával megyek.

Tarcsayné és *Hollós* meghatottan, könyes szemekkel nézik a kis *Milikét*, ki úgy piheg annak mellén, mint egy kis üldözött galamb.

Ami annál kellemetlenebb volt, mert a másik héten ismét betörték egy másik háznál, éppen a törvényszéki elnöknel.

Ez már nem tréfált a dologgal, hanem hirtelen lesürgönyözött a fővárosból egy kiváló detektivet. Az megérkezett és nyomozni kezdett.

Valamelyik este vacsorára hívta a derék főkapitány bácsi a pesti kollegát, illetve szerinte kollega-fiókot.

Vacsora alatt a budapesti detektív különösen viselkedett. Hol noteszában jegyeztet, hol írásai között kutatott. Egyszerre pedig tudakozódott, hogy lehetne a csendőrök idehozatni, de titokban, hogy senki se tudjon róla. A főkapitány nem értette, de nem akartván ellenkezni, a saját kis fiát küldte el.

Vacsora után bementek a dohányzóba, hol a detektív így szólt a gazdához, a főkapitányhoz:

— Legyen szives küldje be az inasát. De ne mondja, hogy én mondtam.

— Kérem.

Az inas bejött s a detektív odalépett hozzá:

— Hát Kóbi, te mit csinálsz itt?

Az inas visszaakart ugrani, de a detektív revolverét vette elő:

— Csak nyugalom, a csendőrök már kint állanak.

S ebben a pillanatban léptek be a csendőrök s a főkapitány. A detektív így szólt:

— Főkapitány ur! Bemutatom önnek inasában a főváros leghíresebb betörőjét. Azt hiszem, ő működött itt is közre. A csendőrök majd biztosabb helyre viszik, ámbár úgy látom itt is biztonságban volt.

A főkapitány majd hanyatt esett a bámulattól, de elég ereje volt hozzá, hogy íróasztalához üljön s az esetről egy szép hangzatos novellát írjon . . .

Különben kiderült, hogy az inas követte el mind a két betörést s most már az ügyesség körtönében van, persze nem mint — inas.

Naptrend 1901. július 6-án.

Naptár: szombat, július 6. — Róm. kath.: Dominika. — Prot.: Izaiás. — Görög-kel.: (jun. 23.) Agrippina. — Zsidó: Thamasz 19. — Nap kél 3 óra 55 perckor; nyugszik 7 óra 41 perckor. — Hold kél 9 óra 52 perckor este; nyugszik 8 óra 58 perckor reggel. Időjelzés. A központi meteorológiai intézet jelzése szerint: helyenkint csapadék, enyhe idő és zivatar várható.

— (A honvédelmi miniszter jubileuma.) Augusztus hó tizenötödikén tartják meg Budapesten *Lőrő Fejérváry Géza* honvédelmi miniszter ötvenéves katonai szolgálatának jubileumi ünnepélyét. Pécs város törvényhatósága a legutóbbi rendkívüli közgyűlésén tudvalevőleg elhatározta, hogy a honvédelmi minisztert, mint a város diszolgárat feliratilag üdvözli jubileuma alkalmából s e feliratot a jubileum napján a polgármester vezetése alatt küldöttség nyújtja át a jubiléumnak. A polgármester ma körirában hívja fel a városi bizottsági tagokat, hogy e küldöttségben minél számosabban vegyenek részt s e szándékukat folyó hó huszadikáig jelentsék be a polgármesteri hivatalnál.

— (Uj csendőrszárnyparancsnok.) Vértbogyai *Bogyay Vince* csendőrszázados, a pécsi csendőrszárny parancsnoka, egészségi okokból jelenleg hosszabb szabadságon van s értesülésünk szerint létszámon felüli vezetésbe fog helyeztetni. Helyébe új csendőrszárnyparancsnoknak e hó közepén diósgyőri *Czakó Barnabás* csendőrszázados, soproni szárnyparancsnok jön Pécsre.

— (Állami tisztviselők mozgalm.) A magyar állami tisztviselők fize-

tése és lakpénzének emelése céljából megindult országos mozgalom folyamánként Pécsváradon is megalakult az intéző bizottság s az ottani tisztviselők mindenben a tordai állami tisztviselők részéről indított mozgalomhoz csatlakoztak, ennél fogva anyagi helyzetük javítása céljából a kerület képviselőjének szóló memorandumot folyó hó 3-án meg is küldötték. A bizottság elnökét *Schill Gyula*, kir. járásbíró, intéző elnökül *Metener József*, kir. adótárnok, bizottsági jegyzőnek pedig *Vind György*, kir. segéd telekkönyvvezető választattak meg.

— **(Szita Sándor Chicagóban.)**

Szita Sándor, a sikkasztó rácmecskei körjegyző, hosszabb idő után életjeit adott önmagáról. Tegnapelőtt ugyanis felesége levelet kapott tőle Chicagóból, melyben leírja, hogy egy ügyvédnél lakik, a kinek teljes ellátás fejében hetenként tizenhét dollárt fizet. Állása, alkalmaztatása még nincsen. Igéri a levélben, hogy mihelyt keresete lesz, fog felesége s gyermekei számára utiköltséget küldeni, hogy azok is utána menjenek. *Szita Sándor* tehát elérte a biztos révpártot, a honnan mosolyogva kacsintgat át Európába, Magyarországra, melynek igazságszolgáltatását s annak egész szigorát sikerült kikerülnie. Most már vígan dudál a portugál, ha mindjárt magyar is.

— **(A „Miasszonyunk” nőzárda félszázados jubileuma.)**

Holnap szombaton, július hó 6-án lesz 50 éve annak, hogy *Sacitovszky János* volt pécsi püspök az általa emelt és kellő alapítvánnyal ellátott zárdába a „Miasszonyunkról” nevezett rend Pozsonyból idetelepített tagjait ünnepélyesen bevezette. Ez alkalomból holnap, szombaton 8 órakor ünnepélyes hálaadó istentisztelet lesz a „Miasszonyunk”-ról nevezett zárda templomban. Az ünnepélyes misét *Troll Ferenc*, vál. püspök fogja megtartani.

— **(Öt éves találkozó.)** Még a múlt hónap második felében közöltük azok névsorát, a kik öt éve végeztek a pécsi polgári leányiskolában, összekapcsolva a felhívással, a melyben *Farkas Irma* tanárnő felhívja volt növendégeit, hogy július 15-én a kötött szerződés értelmében a találkozón jelenjenek meg. Ezen találkozó az említett napon délután 2 órakor lesz a *Mária utcai leányiskolában*. A tanárnő volt növendégeit a diszteremben üdvözlő beszéddel fogadja majd, utána megújítja a szerződést, a melyben újlag kötelezik magukat, hogy az újabb találkozón ismét megjelennek. Ezután volt tanárnőjükkel lefényképeztetik magukat, minek megtörténnel az összejött barátnék volt kedves tanárnőjükkel a *Tettyére* rándulnak.

— **(Katonai utóállítás.)** Ma délelőtt 8 órakor a *Scholz-sörházban* katonai utóállítás volt, a melyen a siklói járásból négy, a pécsváradiból három és a mohácsiból egy katonaköteles jött sorozás alá, a kik közül négyen váltak be. Azonkívül megjelent tíz apa, illetve após, a kik keresetképtelenségüket akarták igazolni, hogy fiukat, illetve vejüket a póttartalékba helyezték. A tíz közül keresetképtelenségük találtatott három, felülvizsgálatra rendelték hármat, a másik négyet keresetképtelenségük találta a bizottság.

— **(Marólugot ivott.)** Valóságos maniává fejlődött mai nap az öngyilkosság. Társadalmunk minden rétegében meghonosodott s szinte furcsán esik, ha egy napra elmarad az öngyilkosság híre. Ugy belefészkelődött az mindenüvé, hogy minden nap megkívánja áldozatait. Nem is egyet, azzal nem elégszik meg, tömegesen kívánja. Egész divat

hóborttá lett. Ugyiszlóván nem is ezen ideges kor gyermeke az, a ki legalább nem próbálkozik meg az öngyilkossággal. Sokkal többre tartják az olyant, a ki már a halállal szembenézett. Legalább így gondolja az az illető, a ki ezzel már megpróbálkozott. És legtöbb esetben mi az ok? Semmi. Éppen semmi! Hát miért ivott lugot *Halász Liza*? Csak azért, mert a gazdánéja nem engedte meg, hogy regényeket olvasson. Pedig mikor olyan érdekek azok a füzetes rémregények. *Halász Liza* is mohósággal szivta magába a betűket, hogy ő is tudjon valamit az életből. Urnője azonban elvette tőle a füzeteket, jól megpirongatta, mire a leány tegnap délután valahonnan marólugot kerített elő és azt megitta. Mire a házbeliek észrevették, eszméletlenül hevert a földön. Súlyos belső sérülésekkel beszállították a kórházba. Életben maradásához kevés a remény.

— **(Papi jubileum.)** *Prikler Károly* teveli plébánost szép meglepetésben részesítették hívei. *Prikler* ugyanis a napokban töltötte be papi működésének huszonötödik esztendejét és bár ő maga nem tartott jubileumot hívei nem feledkeztek meg róla s meglepték tisztelgésükkel. A jubilánst *Bleiss József* jegyző üdvözölte s átnyújtotta neki a gyülekezet tagjainak ajándékát, mely egy stólaból állott.

— **(Szörnyet halt.)** Borzalmas halállal mult ki a napokban *Postás Szalai István* 60 éves kocsis. A szerencsétlen öreg kocsis ugyanis *Fehér János* simontornyai vállalkozó megbízásából *Simontornyáról Nagy-Dádra* hust szállított kocsin a cs. kir. csikótelepre s utközben elaludt és a lovak belövétték egy mély árokba. *Postás Szalai István* oly szerencsétlenül zuhant le a mélységbe, hogy rögtön szörnyet halt. A lovak szintén nyakukat törték.

— **(Jelentés a vizről.)** A *Tettye* forrás vizállásáról a főmérnöki hivatal a következőket jelenti: Folyó hó 5-én reggel 6 órakor a *Tettyei* víztartóban 1000 kb., az elmentartóban 900 kb. viz volt; a hozzáfolyás 24 óra alatt 1360 köbméternek találtatott.

— **(Kutba esett.)** *Laurheiner Kálmán* lovat itatott. A kut gémes s az alig tizenéves fiú elvesztvén egyensúlyát, beleesett a kutba. Szerencsére a vödörben fenn tudta magát tartani addig, míg kimentették. Egy két zuzódáson kívül mi baja sem történt.

— **(Kizsebelték álmában)** Harkányban rejtélyes zsebtolvajlási eset történt a minap. Egy szlavonai utas, névleg *Jandó Elek* egyik harkányi korcsmában többekkel mulatván, multság után ezekkel együtt távozott el a korcsmából. Az uton a bevett ital leverte *Jandó Elek*et a lábáról s ő egy árok szélén elaludt. Mikor azután felébredt, egyedül találta magát a sötét éjszakában, zsebéből pedig hiányzott száz koronával terhelt pénztárcája. Az álmában kizsebelt ember feljelentette az esetet a hatóságnál s most azok ellen folyik a vizsgálat, kik a korcsmából együtt mentek el vele, mert a legnagyobb valószínűség szerint ezek zsebelték ki álmában s hagyták kifosztva egyedül az árok szélén.

— **(Betörés)** *Nagy Jakab*, szavai lakos lakásába a minap — míg a házbeliek távol voltak — eddig még ismeretlen tettesek betörték s onnan ötven korona készpénzt és nagyobb mennyiségű ruhaneműt elvittek. A káros csak hazatértekor értesült a betörésről s feljelentette az esetet a hatóságnál, hol most folyik a nyomozás a betörők után.

— **(Az időjárás júliusban.)** A szegedi időjós, a ki az utóbbi időben szerencsésebb *Falbnál*, legujabban a következőket

jövendöli: Az elmúlt június havának időjárása e hónap évszaki helyzetének egészben megfelelő volt; nagyobb változások, esők, felhőszakadászerű zápor és villámcsapással vegyes jégesők csupán a jelzett változási csomópontokon, vagy közvetlen azok körül fordultak elő. A 12-én visszatérő napfolt csak 14-én lett látható és pedig igen megfogyott és megtépett állapotban, úgy, hogy eredeti nagyságának alig negyedrészt hozta vissza, a mi mind arról tanuskodott, hogy erős ciklonok kísérték útjában, a melynek hatását a hónap harmadik harmadában mi is észrevettük, a midőn a levegő hirtelen lehült, sőt az északi hegyekben hó is esett. Június hava a terményekre inkább kedvező hatással volt, mint nem, a sok helyütt erős rozsdá által megtámadott gabonát elég kedvezőleg érlelésre hozta, a kapás növényekre pedig a gyakori pásztás eső a legjobb hatással volt, kivéve, a hol jégesővel jött, a mi sajnos, a hónapban elég sok helyen megtörtént, bár a rendszeresen végzett viharágyzás e csapástól megmentené a gazdaközöniséget. Július hó változási csomópontjai: 1., 2., 4., 5., 9., 11., 12., 13., 23., 24., 31. Szokatlan nagy számban vannak a hó első felében, úgy hogy majdnem minden második napra változás esik. Ha e változások mind egymással ellentétesek lennének, úgy a gazdaközöniségre valósággal kétségbeejtő volna az aratás és cséplés időszakában ennyi változás. Miután azonban változás az is, ha a már beállott időjárás esőségében nagyot nő, vagy nagyobb mértékben alább esik, így e változatosság még nem lesz oly nagymérvű, bár sem az aratás, sem a cséplés, de még a fűrdőzésre sem leendő az állandóság ily kevés jellegével bíró hónap előnyös. A szép napokat a gazdák tehát jól felhasználják s ne bizzanak abban, hogy hosszabban tartó állandó szép időt kapnak, mert sok a csomópont.

— **(A bélyegeken történő befizetések megszüntetése.)** A magy. kir. államvasutak igazgatósága a kereskedelemügyi m. kir. miniszternek a m. kir. pénzügyminiszterrel egyetértőleg kibocsájtott rendelete alapján bélyegeken történő befizetéseket többé nem fogad el. Figyelmezteti ennek alapján a közöniséget, hogy ezután bármi néven nevezendő befizetéseit csak készpénzben vagy pedig a postatakarékpénztár útján teljesítse.

— **(Megszökött legény.)** *Német Kelemen*, jómódu gazda, jelentette, hogy kocsisa, *Sikár Bernát*, tegnapelőtt délután eltávozott hazulról s azóta nyoma veszett. Az még nem a legnagyobb baj, hogy nyoma veszett, de ugyanekkor elveszett a gazdának a zseborája láncostól s vagy husz forint készpénze, meg egy öltözet ruhája kalappal s csizmával együtt. Valószínűleg *Sikár* követte el ezt a nagyobb szabású lopást s a lopott holmival ő állott tovább. Most keresik a hűtlen kocsislegényt s úgy lehet, hogy nem sokára előkerítik az ismeretlenség homályából.

— **(Leszurta a vetélytársát)** Vig táncmultság folyt *Szegzárdon Gróss Istvánné* házában, a hol a leányok és legények ugyancsak ropták citara és harmonika mellett a ropogós csárdást. A mulatók között volt *Tóth János* is, a ki sorba vitte a leányokat a táncba s ezért azután a szép leányok el is árasztották őt szeretetök jeleivel. Ezt a sikert a többi legény megirigyelte s különösen *Ször János* sehogysem volt kibékülve azzal, hogy miért nem szeretik a leányok inkább őt, mint a táncban fáradhatatlan *Tóth* barátját. — Az irigység és féltékenység annyira elvakította végre a legényeket, hogy *Tóthra* rohantak, a ki azután futásban keresett menedéket. *Ször János* azonban az utcán utólérte és késével leszurta. A szerencsétlen fiatal legényt úgy

szedték fel a véreből és szüleihez vitték. A szurkáló legény majd a bíróság előtt fogtetteért leszámolni.

— (**Barnum csodája.**) Barnum csodamerei nem képezik az összeségét a természet furcsaságainak. Az anyatermészet néha megdöbbenően szeszélyes s megrémit egyeseket. *Glosztán* Virgilné tegnap reggel egy csodaszörnynek adott életet. A kis csodának négy keze volt s madár arca. Barnum bizonyára igyekezett volna megszerezni magának a természet ez új rendkívüliségét, ha ez életben maradt volna. Azonban — a szülőkre ép úgy, mint a kis szörnyre bizonyosan sokkal jobb, hogy születése után egy órára meghalt a madár arcú gyermek.

— (**Álmos dajka.**) *Kollai* Dénes feleségével tegnap este eltávozott hazulról egyik ismerőjükhöz s a másfél éves kis Aranka lányukat a dajkára hagyták otthon. A dajka, *Szentes* Borbála, úgy tiz óra tájban elálmosodott s a bölcső mellett elaludt. Álomból az ébresztette fel, hogy a kis leány kiesett a bölcsőből s nagyot zuhant. A csecsemő fejével felé esett s a nyakát törte, minek következtében meghalt. Valószínűleg kapaszkodott a kis baba s egyensúlyát elveszítve esett oly szerencsétlenül ki a bölcsőből. A gondatlan dajka ellen megtették a feljelentést.

— (**Tolvaj asztalos**) *Freblík* Lajos öcsényi asztalos zártörés útján behatolt *Leisz* Alajos szintén öcsényi lakos szobájába és az ott levő bőröndöket álkulcsossal felnyitva, abból 20 korona készpénzt lopott el. A tolvaj asztalost feljelentették az ügyészségnek.

— (**Lovagias arató legények.**) *Misi Hergyó* Mihály és *Pálinkás* József az aratásnál egy lányba szerettek bele. *Kancsós*

Treszka pedig egyiket is hitegette, meg a másikat is. — A legények mindegyike erősen hitte azonban, hogy a leány őt igazán szereti s a másik csak terhére van az édesnek. Tegnapelőtt este aztán *Misi Hergyó* Mihály megmondta riválisának, hogy ne forgolódjék annyit a *Treszka* körül. Ebből szóváltás lett, majd verekedés. Mindegyiknek a kezégyében volt egy fűtykös, azzal aztán ütlegelték egymást, miglen *Misi Hergyó* Mihály olyant talált ellenfele fejére huzni, hogy az vértől elboritva összerogyott. *Pálinkás* Józsefet ápolás alá vették, sértőjét pedig átadták a csendőrségnek.

— (**Meggyuladt leány.**) *Rein* Cecilia, cseléd leány, tegnap este vasalta a saját ruháit. A petroleum-lámpát a vasaló deszkára rakta s úgy féltizenegy óra tájban a vasaló deszka megbillent, a petroleum-lámpa leesett a földre, mielőtt a leány elkaphatta volna s összetörött. A petroleum szétömiött s ruhájára is ráfecscsent egy adag, mitől aztán szoknyája lángot fogott. A leány sikoltozásaira kiszaladt a gazdája s nem vesztve el lélekjelenlétét gyorsan pokrócokba csavarta az égő leányt s így sikerült a szerencsétlen cselédet a haláltól megmenteni. A leány ruhái jórészt leégtek róla s szerencsére csak kisebb égési sebeket szenvedett, melyek nem életveszélyesek.

— (**Kézrekerült tolvajok.**) *Ladányi* István, mohácsi lakostól ezelőtt egy hónappal betörés útján elloptak vagy száz forint értékű ruhaneműt. A tetteseket most

elfogták *Forró* János geresdi, *Balog* Lajos vajszkai és *Pál* András fazekasbodai illetőségű kóbor cigányok személyében, kik egyelőre a mohácsi járásbíróóság börtönében várják megérdemelt büntetésüket.

— (**Hűtlen szolgál.**) *Selmi* Ferenc, *Scholcs* Antal és fia sörgyárosok kocsisa a napokban sört szállított le Siklósrá. Igen korán indult el, úgy, hogy három és négy óra között már a csontosai csárdánál volt. Itt a kocsijáról eltűnt egy ötven literes hordó sör 21 korona értékben. Siklóson a csendőrségnél bejelentette az esetet és úgy mondta, hogy cigányok lopták el. Meg is indították a nyomozást, csak hogy ekkor kiszült a kocsis turpissága, mert vagy eladta azt a hordó sört, vagy elvesztette. Ugyanis a csontosai csárda vendéglőse, *Glökner* János azt mondta a vizsgálat alkalmával, hogy ő már reggel három óra korán ébredt és ő nála a kocsis nem panaszkodott. A cigányok sem követhették el, mert már pár nappal azelőtt Udvard községbe távoztak. Így a körülmények a mellett bizonyítanak, hogy a kocsis csakugyan vagy eladta, vagy utközben elaludt a kocsin és ekkor talán elvesztette a hiányzó sört.

— (**Szomorú történet.**) Valóban szomorú dologról értesítenek bennünket egy közeli pusztról. A gazda meglehetősen szigorú ember volt és erősen utána járt, hogy a dolgozók rendben menjen és hiány ne legyen a gazdaság körül. Többször nyersen is fellépett és keményen megdorgálta a béres legényeket, ha valahol rendetlenséget talált. A napokban

— Tisztelem a Flórit! Csak ne rikácsoljon az a csunya, ha majd meglátogatom, Irén néni!

Az már alig hallotta. Fázósan rázkódott meg magas karcsu alakja, ahogy kilépett a kapun.

Az őszi nap most bukott alá a hegyekről s onnan felülről csipős hideg szél szállt alá az utcákra. És söpörte maga előtt a száraz, hervadt feleveleket s a gyorsan aláhulló esthomályban az elmúlásról beszélt. Az emberek sietve mentek az utcán, haza igyekeztek az enyhe otthonba, a hol szerető asszonynép s vidám gyerek nép várja őket.

Ősz van immár; ez a valóság. S az őszi napsugár csak ragyog, de nem melegít. S elmulik, odavan; miként elmúltak a Sziv-dáma meséi.

V É G E.

Klára kicsinylőleg nevetett.

— Hagyd el. Innen-onnan eladó lesz a lányom.

— És annak a számára már most a bírák közül szemelsz ki férjet, ugy-e?

Tréfás gunynyal mondta ezt a Irén, majd — mintha most jutott volna eszébe — hirtelen kérdé:

— Hát Bodoláról mi a hír?

Az aranyhaju asszony kellemetlenül rázkódott össze és közömbös, majdnem visszautasító hangon felelt:

— Ugy tudom, az anyja elvitte innen.

— Lásd, akkor én többet tudok róla, mert azt is tudom, hogy bucsut mondott az újságírásnak s ahelyett beállt a szülővárosában hivatalnoknak. Bajuszt és szakált eresztett, sőt azt mondják, kövér és nem olyan vékony, nyurga, a milyen volt. S a mi legnagyobb újság: megházasodott.

— És elvette a Katalinját, ugy-e? Nem is csodálom, hogy úgy tett. Mikor én szakítottam vele, megmagyarázva neki, hogy egészsége függ attól, hogy ne izgassa magát a mi boldogtalan viszonyunkkal, titkolt ismerettségünkkel, beteg lett bele. Azt mondják, csakugyan szivbaja volt és sokszor magánkívül szinte örvöngött. S az az asszony akkor hamut hintett a fejére, megtérve visszakönyörögte magát az anyjához s vele ápolta. Hát ez nagyon idilli, olyan családias volt s Bodola, ugylátszik, ebben találta fel végső reménységét. Annak az asszonynak az ura épen jókor halt meg, hogy Bodola az ápolónéját elvehesse feleségül. Hja, nincs jobb a hétköznapiaságnál, az ment minden izgalomtól s a szivbajos ember is meggyógyul tőle.

a gazda, *Balatonyi András*, az egyik félszer mellett egy ekét talált, mely már egészen összerozsdásodott. Vastagon állt rajta a rozsdá. A mint a gazda ezt meglátta, éktelen kiabálásban tört ki. Szidta a legényeket és ép akkor vetődött oda egy fiatal béres. Ezt mindjárt elő is védte. Az visszabeszélt, mire a gazda oly dühbe jött, hogy a legényt arcul ütötte. — A dolog azonban — abban maradt. Csak hogy tegnap reggel a gazdát és az egész családot halva találták. Ott feküdt a szobában ő maga, a felesége és két leánygyermek összezuzott koponyával. Agyanu arra a fiatal legényre hárult, a kit arcul ütött, mit még megerősít az a tény, hogy tegnap egész nap nem látták a pusztán. A csendőrség nyomozza a tettet és valószínűleg a legény személyében hamarjában el is fogja.

— (**Véres verekedés.**) Véres verekedést vitt végbe a napokban Döbröközön nyílt utcán két ottani legény, kik két ellenségüket baltával és bottal felfegyverkezve megtámadták s véresre verték. *Mayer István* és *Szigyártó István* voltak a hős legények, a megvert ellenfelek pedig *Ferber István* s *Farkas Lajos*, kik most sebeikben otthon fekszenek. A boszuálló legények ellen a bíróság folytatja az eljárást.

— (**A fejsze.**) Fejszével férfiember csak favágásra szokott menni, vagy az erdőben a medve ellen használja, ha a mackó barátságatlan érintkezésbe akarja hozni talpait a favágó bőrrel. *Erdmann Henrik*, gyönki lakos, azonban egy asszony ellen használta a

fejszét s vele azt súlyosan megsebesítette. *Beil Erzsébet*re ugyanis régen haragudott *Erdmann Henrik* s végre úgy töltötte ki haragját a vele egy udvarban lakó asszonyon, hogy fejszét ragadott és azzal *Beil Erzsébet* fejét akarta szétcsapni. Az asszony azonban szerencsére kikerülte a halálos ütést s a fejsze csak a karját érte, de úgy is súlyos sebet ejtett az asszonyon *Erdmann Henrik*, kit feljelentettek tetteért a bíróságnál.

— (**Azigasságügyminiszter rendelete a gyermekek védelméről.**) *Plósz Sándor* igazságügyminiszter körrendeletet intézett az ország összes bíróságaihoz és ügyészségeihez, melyben a bírói és ügyési karnak a gyermekvédelem terén kifejtendő közreműködését jelöli meg. A rendelet meghagyja a büntetőbíróságoknak, hogy mindazon ügyekben, melyekben gyermekek kinzása, elhanyagolása, koldulás vagy erkölcstelen célokra való felhasználása képezi a vád tárgyát, az iratokat a büntető eljárás befejezése után hivatalból tegyék át az illetékes gyámhatóságos még akkor is, ha felmentő ítélet hozatott volna, de a gyermekek szükséges gondozása, nem látszik biztosítottnak.

— (**A város építési bizottsága**) ma délután három órákor ülést tartott a városháza gazdasági tanácstermében *Oberhammer Antal*, helyettes gazdasági tanácsos elnöke alatt. Az ülésen részt vettek: *Rauch János* főmérnök, *Cirer Elek* dr., tiszti főorvos, *Littke József*, *Zsolnay Miklós*, *Krassnay Miklós*, *Tiefenbacher Nándor*, *Rueprecht Nándor*, *Egry*

József, *Egry Béla* és *Löwy Lipót* dr. bizottsági tagok. A bizottság tárgyalta az építendő honvédcsapatkórház szennyzeinek levezetését, *Szigrist* Lajos új utcanyitási kérelmét és több építési engedély megadása után az ülés négy órákor véget ért.

— (**Új utcák.**) A város építési bizottsága mai ülésében tárgyalta *Szigrist* Lajosnak ama kérelmét, mely szerint ő a *petre-selyem* és *nyíl*-utcákat összekötő új utca nyitását, azonkívül ez új utcát a *kaposvári*-utcával összekötő másik új utca nyitását kérelmezi. A bizottság teljesíthetőnek találta a kérelmet s a két új utca kinyitását fogja javasolni a közgyűlésnek. Ez új utcákat házhelyekre felosztva — eddigi terv szerint — villaszerűen fogja beépíttetni a kérelmező.

— (**A honvéd csapat-kórház szennyvizei.**) A honvédcsapatkórház tudvalevőleg a sáttortábor telkén fog épülni. A város építési bizottsága ma délutáni ülésében foglalkozott a csapatkórház szennyzeinek levezetésével s megengedte, hogy a szennyvizek a máloomi árokba vezettessenek le, előbb mérszettel fertőtlenítettven. Az államkincstár köteles az árkot fenntartani s ha esetleg a vizek a közegészségre káros hatással s nagyobb mennyiségben folynának le, az árkot boltozattal köteles ellátni.

— (**Pécs épül.**) A város építési bizottsága ma a következő építési engedélyeket adta meg: *Höfler Testvérek*, siklósi-u. 54; *Papp József*, Tettye-u. 16; *Molnár Imre*, máhócsi-csuszágut; *Kerekes István*, alsóputurla-u. 3/5; *Hetes József*, Imre-u.; *Erb Ádám*, lám-

A Sziv-dáma csak hallgatta, ahogy mindezeket gyorsan, szinte lihegve elmondta az aranyhaju asszony. S az úgy gondolta, hogy talán valami régi érzélem visszamaradt szikráját árulta el ezzel a szenvedélyességgel, a mi szinte bölcselkedővé tette, azért igyekezett a beszédet másra terelni.

— Lásd, ilyen hiába való volt a Gáspár Laci, meg a kövér Leona szerelme. Nem is szerelem volt az, csak mese. És most a kis rendőrkapitány vőlegény. Hamar kisasszony pedig már Korilovszkyn, a lengyel szobrászon is tul adott s most azt mondják, a bátyjának valami hivatalnoktársa csapja a szelet.

A Sziv-dáma eközben kinézett az ablakon az utcára s nem igen figyelt Klára szavaira. Majd egyszerre felnevetett s intett a kezével Klárának.

— Haha, jöjj csak ide, nézd!

Klára odalépett az ablakhoz.

— Kit? Hisz az Nina, a te szobalányod. Egész nagy lány már s hogy ki van öltözve.

— De nézd azt az embert mellette.

S most Klára is nevetett.

— A spiritiszta piktör, a Parlaghy! Hahaha! Lásd, ez még ma is mesét keres, mesebeli szerelmet, nem volt elég neki, a mire megtanította az aranyhaju Kató, ahogy azt az asszonyt nevezte.

Közben az őszi nap közel járt már az ég pereméhez. Most épen a hegyek csucsáról tekintett vissza, bágyadtan szórva szét sugarait a hervadó virág felett.

A két asszonynak a tekintete megakadt rajta és úgy érezték, hogy az ő lelkükben is ősz van; az ő szí-

vük napja is bucsut int már a multnak, csendes, lemondó bucsut.

— Mese! Szép is ez; de jobb a valóság, sóhajt fel Irén, nézve a leáldozó napot.

— Csak hogy végre hát beismered, sietett a sóhajtott igazságra felelni az aranyhaju asszony. Lásd Csertő Boldizsár mindig a valóságnak élt s mégis megfogta őt is a boldogság vágya. S hogy el is érte, tán csak nem tartod az ő érdemének.

— Csertő Boldizsár a mesében is megtalálta a valóságot. Épen az előbb láttam, a feleségét vezette a karján és a kis gyermeküket a dajka kocszította előttük. Az asszony szép és boldog s olyan büszke az urára, meg a kis porontyra. Láttam az arcán.

Az aranyhaju asszony nem felelt erre. Csak neki könyökölt az ablak párnájának és nézett ki a leáldozó őszi napra. S a Sziv-dáma nem szólt többet s mikor elunta nézni az ablakon át az őszi alkonyatot, készülődött a hazamenésre.

Judit is bejött már a kertből s a pompás virágbokrétát megíátva az asztalon, felkapta és a legszebb őszi rózsát hamar kiválasztva belőle, úgy könyörgött az anyjához:

— Mamuskám, tüzzed a hajamba!

S Klára odatűzte a hajába a rózsát s szeretettel csókolta homlokon, mondván:

— Így ni! Egész jól áll.

Judit örült ennek s amikor kikísérte Irént, a folyosóról utána kiáltott:

pás-völgy 10; Schmidt András, szőlő-u. 19; Zemlyiák György, Banyatelep; Piacsek Virgil, pálya-u. 13; Stercz Károly, indóház-u. 40; Dulánszky Mária, Vörösmarty-u. 5; Lossteiner József, Agota-u. 7; Késmárky Gusztáv, Imre-u. Fülöp János, felsőmakár-dűlő; Mathievics Lajos, halász-u. 12 és Tóth János, rókus-u. 12. szám alatt.

— (**Bendiner Nándor hangversenye.**) A jeles hegedűművésznek hétfőn este a Vigadóban tartandó hangversenyek műsora a következő: 1. Bach »Preludina«. 2. Beethoven »Szonata«-ja. 3. Chopin »Nocturne« és »Ballada«-ja; így Paganini »Liénevarációk«. Végül a »Tannhäuser«-nyitány, mely művészi darabokat Bendiner Nándor hegedűn adja elő Kern Aurél zongorakiséréte mellett. Közben Romer Karola operaénekesnő Mattei, Missenet és Brähms-féle dalokat; két magyar dalt és a nagy áriát a »Willarsi draganyosok«-ból; Polgár Ilona pedig Rákosi Jenőnek »A szinpad« című monologját szavalja. — Jegyek válthatók Blanc József könyvkereskedésében, első hely 4 kor., 2-ik hely 2 kor 50 fill.; állóhely 1 kor.; diákjegy 50 fill. A hangverseny kezdete hétfőn este félkilenc órakor.

— (**A pécsi vasuti műhely kibővítése.**) A m. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetősége a pécsi vasuti műhelynek nagyobb kibővítését határozta el. Nevezetesen egy új gépházat, egy kazánházat és egy újabb gyári kéményt építenek. A város építési bizottsága ma délutáni ülésében ez új építkezések tárgyában az építési engedélyt a zágrábi üzletvezetőségnek meg is adta.

— (**Valódi ezüstartagok**) tömör nehéz kivitelben, nevezetesen teljes evőkészletek pompásan összeállítva, szép ezüst asztali állványok, sütemény és névjegy kosarak, csinos felszoigáló tálcák, pazar, szép kivitelű thea, kávé, cognac, fagyalt és punsch szervizek igen gazdag választékban, megtekinthetők Schönwald Imrénél.

Pécs szab. kir. város

Meteorológiai állomása jegyzetei

1901. július 5. délután 2 órakor

Barometer (redukált) = 760.0 mm. (súlyedő.)

Hőmérsék = 22.1 °C.

» maximuma: 22.7 °C.) tegnap.

» minimuma: 11.2 °C.)

Páranomás: 9.9 mm.

Relatív nedvesség: 51. %

Felhőzet: 5° Cum. NW.

Szélirány s erő: NW. 2. — Harmatp. 7.8 °C.

Csapadék 24 órai: 2.1 mm. ☉

Egyelőre félborult, később derültebb i. várható.

Dr. Csirer.

Törvénykezés.

§ Humorizáló tolvaj. Kutivác Márk rovott multu egyén. Kétszer már kiállotta lopásért a büntetést, ma került harmadszor a törvény elé. Azzal vádolják, hogy az 1900. évi október hó 11-iki egerághi vásáron jogtalanul eltulajdonított egy bársony lájblit, egy pár cipőt, egy pár posztó cipőt s egy pipát. Egyedül azt ismeri be, hogy a pipát lopta el. Vett egy pipát — mondja — s ráadásul elvitt még egyet. A lájblit nem lopta . . . Egy

sátorban meglátta a bársony lájblit, megtetszett neki s nézegette. A mint a kezébe akarta fogni, hogy közelebről megvizsgálhassa, a lájblit leesett a térdére. Ekkor röstelte azt, hogy esetleg lopási szándékkal gyanúsítják, azért gyors elhatározással eltűnt a tömegben a lájblival együtt. Szégyenletében vitte el. (Kicsit érthetetlen a logikája, de tényleg így védekezett.) — Azt az egy pár cipőt egy másik sátornál vette szemügyre. — Nagy volt ott a tolongás. — Egyszerre csak valaki hasba ütötte őt, mondván: eredj innen odább. — Hát ő — lévén az okosabb — engedett a durva erőszaknak s elment. Mit tehetett róla, hogy a cipő meg a keziben volt? Csak nem adja oda valami idegennek? ! Az egy pár posztó cipőt meg, — a mint mondja — egy öreg nénitől kapta. No de hát a kir. törvényszék komolyan vette a dolgot s lopás büntetéseért hét havi börtönre ítélte Kutivác Márkot.

T a n ü g y .

Iskolai Értesítők.

— A pécsi »Porges«-féle nyilvános háromosztályú felsőkereskedelmi iskola XXVI. évi Értesítője 1900—901-iki tanévről Közli: Kondor Béla igazgató-tanár. —

Ezt a régi jóhírnevű, negyedszázados működést már meghaladó tanintézetünket vezető igazgató, Kondor Béla, népszerű értekezést irt a jelen Értesítőbe a reklámról, mely értekezés nemcsak gyönyörködtetve szórakoztató, de hasznosan oktató olvasmány is. Valamint Forgon Lajos dr. értekezése a monopoliumpokról is.

Az igazgató jelentése szerint az intézetbe a most lefolyt tanévben összesen 85 rendes és 12 magántanuló iratkozott be. Közülök 40 félé, vagy egész tandij mentes volt s a tandij-elengedés 2650 koronát tett ki. Valásra nézve 50 róm. kath., 3 ág. ev., 8 ev. ref. és 29 izraelita növendék volt.

A tanári kar az igazgató-tanár mellett hat tanárból és öt hittanárból állt. A tanterv és a végzett tananyag ismertetése után az intézet »Baross Gábor-Önképzőkör«-ének beszámolója következik. Az önképzőkör 10 rendes és 4 diszgyűlést tartott. Előadtak 15 művet; szavaltat volt 57; felolvasás volt öt.

Az intézet alsó osztályában volt 37 tanuló; a középsőben 26 és a felsőben 22. Pécsi volt összesen 25; baranyamegyei 23; más vidékről jött 37 tanuló.

Záradékol ide igtatjuk Kondor Béla igazgatónak az Értesítőben a reklámról közölt cikkéből a következő részt:

»Hirdetünk lapokban, plakátokon, vonaton, tramvayon, reklamkocsikon, az aszfalton, gyufaskatulyán, naptárakon, könyveken, rikkan-csok utján stb. s egyik tul akarja licitálni a másikat s ha csakugyan szolid a szándéka, azé a győzelem, a ki legjobban tud kiabálni.

És épen ezért egy új művészettel állunk itt szemben, a reklam művészetével.

A reklam hazája Amerika, Anglia és Franciaország. ahol nem egy milliomos és pénzkirály egyedül eme művészetének köszönheti gazdagságát.

Barnum kizárólag horribilis és pazar reklámjának, melyre milliókat költ, s melyről nekünk magyaroknak is volt alkalmunk meggyőződni, köszönheti mesés gazdagságát. A Barnum féle bámulatosan nagyszabású reklamozás megragadja, fogva tarja az embereket. A siker elmaradhatatlan.

Ha végig haladunk Páris boulevardjain, egy hirdető oszlopon remek kivitelű női arc ötlük a szemünkbe, önkéntelenül megállunk ;

bámuljuk a gyönyörű arcot s akaratlanul elolvassuk rajta az »x y« csokoládé rövid dicsőimnuszát. Párisban különben százakra rug azon kiváló festők száma, kik pusztán ily reklam arcképek festésével foglalkoznak. Fred Walkerről beszélnek, hogy fürdőző nőket ábrázoló képét, mely egy szappangyár számára készült, egy amerikai nábob tizezer fontért = 240.000 korona, vásárolta meg, de kikötötte, hogy a reprodukciókat nem szabad reklamcélokra használni. Franciaországban egy hirdetősi oszlop előtt örömmel áll meg az ember. Élvez. Minden nap valami új meglepetés. Ott a plakátok művészlélekkel megrajzolt alkotások, melyek nemcsak, hogy nem szennyeznek be az épületeket, hanem a léleknek is nyújtanak egy kis szellemi élvezetet. Azért Párisban az a legutolsó camelot is — így ír Hock János »Művész reform« című művében — a ki talán kiállítás sohasem látott, megérzi mindig, hogy mi a művészi és a durva. Ha nálunk is ilyen mű-plakát kultusz volna, úgy Wiassics művész-reformja egy lépéssel előbbre volna. De ne menjünk Párisba, maradjunk idehaza !

Ambár nálunk a reklam művészi kezelése még nem igen van elterjedve, de a komoly hajlam megvan, mit a budapesti plakátkiállítás, — mely elég jól sikerült — igazol. Nagyonbbszerű reklamokkal a fővárosban már sűrűn találkozunk, de többnyire idegen cégek réshéről. Ki ne hallott volna a Van Houten cacaóról, vagy a maypole soápról! Ha a mi szépséges fővárosunkba érsz s az állomásról jöve, fölszállsz a tramvaille re, ott látod rajta nagy betűkkel, ha kiszállsz s felpillantasz egy házra, olvasod a tűzfalon s ha lehajolsz a földre, észreveszed az aszfalton, ha vendéglőbe mégy, a falon látod a plakátját; a kávéházban a kezdedbe nyom a pincér egy szivarszipkát, vagy ujságot olvassz, mindenütt előtted van a Van Houten cacaó, vagy egy piszkos és egy tiszta kéz, mely a maypole soápot dicsőíti.

Ily grandiozus reklam persze horribilis pénzbe kerül, de megtérül kamatostól.

Nagy elterjedésnek örvendenek a reklam-poémák, melyek most már nálunk is kezdenek divatba jönni. Ezek többnyire versek, érdekesítő mesék, élcek stb.

A vers az első strófában rendszeren egész áratlan s csak a végén bujik ki a szög a zsákból. Egy napilapban a következő verseket találtam:

Setét az éj. A hold is elbujt régen.
Rémes csönd a kietlen vidéken,
Csak néha-néha bug fájón a szél,
Borzalomról, fájdalomról beszél.

De ime két lovas közelg vágatva,
Az egyik vig, a másik meghatva.
Prüszköl, horkol, melyen vágat, a mén,
Mig a másik szép nyugodttan mén.

S kidül az egyik a sikos fagyon.
Bukott a mén s üté magát agyon.
A másik mosolyogva felnyerit,
S büszkén vágatva viszi emberit.

S rendén van ez: Mert a vidám lovas,
Jól tudva, hogy az ut fagyos, havas,
Lova lábára Bach patkót ütött,
Minek az ára négy dollár vagy öt.»

(Siketek és némák oktatása. A kultuszminiszter most küldötte meg a törvényhatóságoknak azokat a könyveket, melyek a vakok, siketnémák és a beszédhibában szenvedők oktatásáról szólnak. A könyvek szétküldésének az a célja, hogy megismertesse azokat a módokat, melyekkel e testi fogyatkozásban szenvedőket legjobban lehet gyógyítani s hogy propagandát csináljon annak az eszmének, hogy minél több helyen állítsanak föl iskolákat a szenvedő gyermekek számára. Az ilyen iskolákban a tanítást tanítók és lel-

